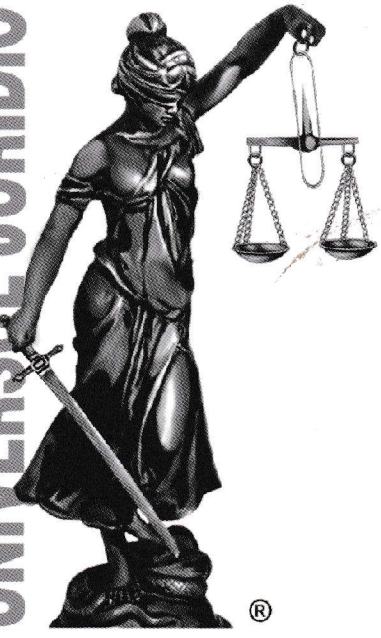
CDE 04
F95

UNIVERSUL JURIDIC

Augustin FUEREA

Dreptul Uniunii Europene

- principii, acțiuni, libertăți -

UJ

III 24644 d1

Prof. univ. dr. Augustin FUEREA

DREPTUL UNIUNII EUROPENE
- principii, acțiuni, libertăți -

281753
UNIVERSITATEA
"DUNĂREA DE JOS" GALAȚI
BIBLIOTECĂ 2

Universul Juridic
București
-2016-

Cuprins

CUVÂNT ÎNAINTE 5

ABREVIERI 9

NOTĂ 11

CAPITOLUL I. CONSIDERAȚII INTRODUCTIVE 13
Secțiunea I. Unificarea europeană 13
1. Comunitățile Europene 15
2. Uniunea Europeană 17
Secțiunea a II-a. Personalitatea juridică a Uniunii Europene 19
1. Personalitatea juridică a Uniunii Europene anterior intrării în vigoare a Tratatului de la Lisabona 19
2. Personalitatea juridică a Uniunii Europene după intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona 20
Secțiunea a III-a. Valorile și obiectivele Uniunii Europene 23
1. Valorile Uniunii Europene 23
2. Obiectivele Uniunii Europene anterior intrării în vigoare a Tratatului de la Lisabona 24
3. Obiectivele Uniunii Europene după intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona 26
Secțiunea a IV-a. Competențele Uniunii Europene 26
Secțiunea a V-a. Principiile specifice dreptului Uniunii Europene 37
1. Principiul atribuirii de competențe 37
2. Principiul subsidiarității 38
3. Principiul proporționalității 39
4. Aspecte comune principiilor subsidiarității și proporționalității 40
5. Principiul cooperării loiale 42

CAPITOLUL II. ACTELE JURIDICE ALE UNIUNII EUROPENE. ASPECTE GENERALE 45
Secțiunea I. Actele juridice ale Uniunii Europene 45
1. Regulamentul 45
2. Directiva 47
3. Decizia 49
4. Recomandarea și avizul 50
Secțiunea a II-a. Actele legislative, actele fără caracter legislativ, actele delegate și actele de punere în aplicare 50
Secțiunea a III-a. Procedurile de adoptare a actelor juridice ale Uniunii Europene 53
1. Procedura legislativă ordinară (art. 294 TFUE) 55
2. Majoritatea calificată în cadrul Consiliului 57
3. Domeniile în care se aplică procedura legislativă ordinară 58

4. Procedura legislativă specială 59
5. Aspecte tehnice 59
Secțiunea a IV-a. Simplificarea și modernizarea dreptului UE, după intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona 60

CAPITOLUL III. ACȚIUNILE FORMULATE ÎN FAȚA CURȚII DE JUSTIȚIE A UNIUNII EUROPENE 65
Secțiunea I. Acțiunea în anulare 65
1. Noțiune 65
2. Actele care pot face obiectul acțiunii în anulare 66
3. Subiectele de drept care pot formula o acțiune în anulare 68
4. Subiectele de drept împotriva cărora poate fi formulată acțiunea în anulare 70
5. Termenul în care se poate formula acțiunea 71
6. Motivele de anulare 71
7. Efectele hotărârii dată în cadrul acțiunii în anulare 73
Secțiunea a II-a. Excepția de ilegalitate 74
1. Noțiune 74
2. Actele care pot face obiectul excepției de ilegalitate 75
3. Subiectele de drept care pot formula excepția de ilegalitate 76
4. Efectele admiterii excepției de ilegalitate 76
Secțiunea a III-a. Controlul ex ante exercitat de Curtea de Justiție. Studiu de caz: aderarea Uniunii Europene la Convenția Europeană a Drepturilor Omului 77
1. Respectarea drepturilor omului de către Uniunea Europeană 78
2. Poziția Curții de Justiție de la Luxemburg referitoare la aderarea Comunității la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, potrivit Avizului 2/94 79
3. Evoluții ulterioare Avizului 2/94 în domeniul respectării drepturilor omului de către Uniunea Europeană 81
4. Poziția Curții de Justiție de la Luxemburg referitoare la aderarea Uniunii la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, potrivit Avizului 2/13 83
Secțiunea a IV-a. Acțiunea în carență 91
1. Noțiune 91
2. Situațiile care pot/nu pot conduce la formularea unei acțiuni în carență 92
3. Subiectele de drept care pot formula o acțiune în carență 93
4. Subiectele de drept împotriva cărora se poate formula o acțiune în carență 93
5. Procedura acțiunii în carență 93
Secțiunea a V-a. Acțiunea preliminară 95
1. Noțiune 95
2. Competența Curții de a se pronunța cu titlu preliminar 96
3. Actele care pot face obiectul unei acțiuni preliminare 97
4. Subiectele de drept care pot formula o acțiune preliminară 102
5. Noțiunea de instanță, în sensul art. 267 TFUE 103
6. Dreptul și obligația instanțelor naționale de a formula întrebări preliminare 105
7. Excepțiile de la obligația instanțelor de a formula întrebări preliminare 107
8. Hotărârea Curții de la Luxemburg 109
9. Aspecte practice 110

Secțiunea a VI-a. Acțiunea în constatarea încălcării unei obligații din Tratate, de către statele membre 112
1. Noțiune 113
2. Subiectele de drept care pot formula o acțiune în constatarea încălcării unei obligații din Tratate, de către statele membre 113
3. Subiectele de drept împotriva cărora poate fi formulată acțiunea în constatarea încălcării unei obligații din Tratate, de către statele membre 114
4. Noțiunea de „încălcare a obligației", potrivit art. 258 TFUE 115
5. Cauzele și modalitățile de declanșare a procedurii pentru constatarea încălcării obligațiilor din Tratate, de către statele membre 115
6. Procedura privind constatarea încălcării obligațiilor din Tratate, de către statele membre 119

CAPITOLUL IV. ASPECTE GENERALE PRIVIND POLITICA COMERCIALĂ COMUNĂ 124
Secțiunea I. Considerații generale 126
Secțiunea a II-a. Importurile și exporturile – componente ale politicii comerciale comune 128
1. Importurile 128
2. Exporturile 142
3. Procedurile Uniunii Europene de administrare a contingentelor cantitative 143
4. Practicile comerciale neloiale 145

CAPITOLUL V. LIBERA CIRCULAȚIE A MĂRFURILOR 153
Secțiunea I. Delimitări conceptuale 154
1. Libera circulație a mărfurilor. Noțiune 154
2. Noțiunea de marfă, în accepțiunea Curții de Justiție a Uniunii Europene 155
3. Mărfurile care beneficiază de libera circulație 158
Secțiunea a II-a. Interzicerea, între statele membre, a taxelor vamale și a taxelor cu efect echivalent 160
1. Aspecte generale 160
2. Taxele vamale 161
3. Taxele cu efect echivalent taxelor vamale 161
4. Taxele care nu se confundă cu taxele cu efect echivalent taxelor vamale 167
5. Recuperarea taxelor încasate cu încălcarea prevederilor Tratatelor Uniunii Europene 169
Secțiunea a III-a. Interzicerea, între statele membre, a restricțiilor cantitative și a măsurilor cu efect echivalent restricțiilor cantitative, la import și la export 171
1. Restricțiile cantitative 171
2. Măsurile cu efect echivalent restricțiilor cantitative 171
3. Aspecte jurisprudențiale privind restricțiile cantitative și măsurile cu efect echivalent restricțiilor cantitative 172
Secțiunea a IV-a. Excepțiile de la aplicarea principiului liberei circulații a mărfurilor 178
1. Excepțiile stabilite prin art. 36 TFUE (reglementate) 178
2. Excepțiile stabilite pe cale jurisprudențială 180
Secțiunea a V-a. Clauzele de salvgardare 182

Secțiunea a VI-a. Funcționarea pieței interne pe baza liberei circulații a mărfurilor ...184
Secțiunea a VII-a. Normele tehnice naționale ...186

CAPITOLUL VI. LIBERA CIRCULAȚIE A PERSOANELOR ȘI DREPTUL DE STABILIRE ...188
Secțiunea I. Considerații generale ...191
1. Noțiuni ...191
2. Cetățenia Uniunii Europene. Noțiune. Natură juridică ...192
3. Noțiunea de resortisant ...194
Secțiunea a II-a. Beneficiarii liberei circulații a persoanelor și ai dreptului de stabilire ...194
1. Lucrătorii salariați ...195
2. Lucrătorii migranți care desfășoară o activitate independentă ...202
3. Membrii familiei lucrătorilor migranți salariați sau care desfășoară o activitate independentă ...205
4. Societățile ...219
Secțiunea a III-a. Drepturile beneficiarilor liberei circulații a persoanelor și ai dreptului de stabilire, în conformitate cu prevederile legislației derivate ...223
1. Drepturile prevăzute în Regulamentul (UE) nr. 492/2011 privind libera circulație a lucrătorilor în cadrul Uniunii ...223
2. Beneficiile prevăzute în Directiva 2004/38/CE privind dreptul la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora ...224
Secțiunea a IV-a. Excepțiile de la aplicarea principiului liberei circulații a persoanelor și de la exercitarea dreptului de stabilire ...225
1. Excepțiile prevăzute în art. 45 alin. (4) TFUE și în art. 51 TFUE (reglementate) ...225
2. Excepțiile privind ordinea publică, siguranța publică și sănătatea publică ...227
Secțiunea a V-a. Clauze de salvgardare ...230

CAPITOLUL VII. LIBERA CIRCULAȚIE A SERVICIILOR ...231
Secțiunea I. Noțiunea de prestare de servicii, în sensul art. 56 TFUE ...232
Secțiunea a II-a. Alegerea între libertatea de stabilire și aceea de prestare a serviciilor ...235
Secțiunea a III-a. Sediul primar al materiei ...236
Secțiunea a IV-a. Sediul derivat al materiei ...239
1. Delimitări conceptuale ...240
2. Motivele adoptării Directivei ...242
3. Domeniul de aplicare al Directivei ...243
4. Derogările suplimentare de la libertatea de prestare a serviciilor ...245
5. Drepturile destinatarilor serviciilor ...246
6. Acțiunile care au caracter special ...249
7. Activitățile destinate controlului ...251
8. Soluționarea litigiilor (art. 27), Directiva 2006/123/CE ...252
9. Aspecte tehnice ...253

Secțiunea a V-a. Activitățile care pot constitui un „serviciu", în accepțiunea Directivei 2006/123/CE 254
Secțiunea a VI-a. Libertatea societăților de a presta servicii 258
1. Societățile – beneficiare ale libertății de a presta servicii 258
2. Directivele adoptate în materia dreptului societăților 260
Secțiunea a VII-a. Excepțiile de la aplicarea principiului liberei circulații a serviciilor 290
1. Excepțiile prevăzute în art. 52 TFUE (reglementate) 290
2. Excepțiile jurisprudențiale 291

CAPITOLUL VIII. LIBERA CIRCULAȚIE A CAPITALURILOR ȘI PLĂȚILOR 294
Secțiunea I. Delimitări conceptuale 295
1. Prevederile Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene 295
2. Noțiunea de „capital" și noțiunea de „plată" 296
Secțiunea a II-a. Excepțiile de la aplicarea principiului liberei circulații a capitalurilor și plăților și clauzele de salvgardare 300
1. Excepțiile de la aplicarea principiului liberei circulații a capitalurilor și plăților 300
2. Clauzele de salvgardare 301
Secțiunea a III-a. Mecanismul European de Stabilizare Financiară și Pactul Euro Plus 302
1. Mecanismul European de Stabilizare Financiară (MESF) 302
2. Pactul Euro Plus 305

CAPITOLUL IX. REGULILE PRIVIND CONCURENȚA ÎN CADRUL UNIUNII EUROPENE 312
Secțiunea I. Regulile aplicabile întreprinderilor 312
1. Noțiunea de „întreprindere" 314
2. Interzicerea înțelegerilor 315
3. Interzicerea abuzului de poziție dominantă 330
4. Sancționarea comportamentului anticoncurențial prevăzut în art. 101 și 102 TFUE 340
5. Controlul prealabil al operațiunilor de concentrare care nu sunt înscrise în Tratat 345
Secțiunea a II-a. Regulile care se adresează statelor membre 351
1. Interzicerea ajutoarelor de stat 353
2. Ajutoarele de stat compatibile cu piața internă 355

Anexa nr. 1
Protocolul (nr. 2) privind aplicarea principiilor subsidiarității și proporționalității 360

Anexa nr. 2
Tabel de concordanță
Regulamentul (CE) nr. 1346/2000 și Regulamentul (UE) 2015/848 363

281753
UNIVERSITATEA
"DUNĂREA DE JOS" GALA
BIBLIOTECA 2

Anexa nr. 3
Produsele textile de import reglementate de anumite norme specifice în temeiul Regulamentului (UE) 2015/936 privind regimul comun aplicabil importurilor de produse textile din anumite țări terțe, care nu sunt reglementate de acorduri, protocoale sau alte înțelegeri bilaterale sau de alte regimuri specifice de import ale Uniunii - *extras* - 365

Anexa nr. 4
Regulamentul (UE) 2015/936 al Parlamentului European şi al Consiliului din 9 iunie 2015 privind regimul comun aplicabil importurilor de produse textile din anumite țări terțe, care nu sunt reglementate de acorduri, protocoale sau alte înțelegeri bilaterale sau de alte regimuri specifice de import ale Uniunii - *extras* 372

Anexa nr. 5
Măsuri naționale de punere în aplicare comunicate de România cu privire la Directiva 2004/38/CE a Parlamentului European şi a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind dreptul la liberă circulație şi şedere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii Uniunii şi membrii familiilor acestora, de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 1612/68 şi de abrogare a Directivelor 64/221/CEE, 68/360/CEE, 72/194/CEE, 73/148/CEE, 75/34/CEE, 75/35/CEE, 90/364/CEE, 90/365/CEE şi 93/96/CEE 376

Anexa nr. 6
Măsuri naționale de punere în aplicare comunicate de România cu privire la Directiva 2006/123/CE a Parlamentului European şi a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind serviciile în cadrul pieței interne 379

Anexa nr. 7
Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 şi 108 din Tratat *(extras)*.....387

BIBLIOGRAFIE.....429